

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Hany Pipkové v právní věci **žalobce V. M.,** zastoupeného Mgr. Pavlem Rybářem, advokátem se sídlem Sokolov, ul. 5. května 163, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra ČR, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7,** o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni č. j. 59 Az 353/2003 - 44 ze dne 26. 8. 2003,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen stěžovatel) napadl včas podanou kasační stížností nadepsaný rozsudek Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí ministra vnitra č.j.: OAM-2716/AŘ-2001 ze dne 11. 1. 2002. Žalobou napadeným rozhodnutím byl zamítnut rozklad a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra č.j. OAM-2901/VL-07-P16-2001 ze dne 20. 8. 2001, jímž bylo zastaveno řízení o udělení azylu ve smyslu ust. § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., neboť se stěžovatel opakovaně nedostavil k pohovorům, ke kterým byl předvolán, a na základě dosud zjištěných skutečností nebylo možné rozhodnout. Soud ve svém rozsudku dospěl k závěru, že stěžovatel nebyl zkrácen na svých právech napadeným rozhodnutím žalovaného ve smyslu ust. § 65 odst. 1 s. ř. s. nebo postupem správního orgánu takovým způsobem, že by to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí dle § 65 odst. 2 s. ř. s. K námitce stěžovatele, že mu nebyla doručena výzva k dostavení se k pohovoru a že změnu místa pobytu hlásil telefonicky přijímacímu středisku, soud uvedl, že správní orgán prvého stupně na základě sdělení pošty správně dovodil, že se stěžovatel na adrese,

která byla jako jeho pobyt evidována, nezdržuje, a jeho pobyt není znám. Proto byl dle soudu další postup správního orgánu při předvolávání stěžovatele k pohovoru v souladu s ust. § 24 odst. 3 zákona č. 325/1999 Sb. Stěžovatel v řízení neprokázal, že sdělil telefonicky místo svého pobytu, cit. zákon navíc takovou formu tak zásadního sdělení nezná a z obsahu správního spisu ani dle sdělení cizinecké policie v Chebu nebylo prokázáno, že by bylo správnímu orgánu místo pobytu stěžovatele v době doručování druhé a třetí výzvy k pohovoru známo. Ministr vnitra tak nepochybil, když po přezkoumání rozhodnutí správního orgánu prvého stupně zamítl rozklad a toto rozhodnutí potvrdil.

V kasační stížnosti stěžovatel dovozuje důvod uvedený v ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Správní orgán dle stěžovatele postupoval pouze formálně, bez snahy zjistit přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí o zastavení řízení o udělení azylu, čímž porušil ust. § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 46 a další zákona č. 71/1967 Sb. Tento přístup stěžovatele mohl ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl Krajský soud v Plzni napadené rozhodnutí zrušit. Jak dále stěžovatel uvádí, rozhodnutími žalovaného správního orgánu v prvním i druhém stupni byl zkrácen na svých právech a v podstatě neměl možnost vysvětlit důvody, které ho k podání žádosti o udělení azylu vedly. Z uvedených důvodů stěžovatel žádá Nejvyšší správní soud, aby napadený rozsudek krajského soudu zrušil. V doplnění kasační stížnosti pak stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu ust. § 107 s. ř. s.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že návrh na zahájení řízení o udělení azylu byl stěžovatelem podán 2. 4. 2001. Dne 11. 4. 2001 opustil stěžovatel p. s. V. L. a čestně prohlásil, že se bude po dobu azylového řízení zdržovat na adrese C., H. 3. Tato adresa je rovněž evidována jako místo pobytu stěžovatele v evidenci žalovaného, a to v období od 11. 4. 2001 do 1. 10. 2001. Po tomto dni je evidován pobyt stěžovatele na adrese C., P. 16. Dále Nejvyšší správní soud ze spisu zjistil, že žalovaný zaslal stěžovateli předvolání k pohovoru ve věci řízení o udělení azylu, a to na adresu na C., H. 3. Písemnost však byla žalovanému vrácena zpět, když podle záznamu držitele poštovní licence na zásilce ze dne 11. 7. 2001 se stěžovatel odstěhoval bez udání adresy, přičemž tento důvod bylo podle téhož záznamu možno ověřit. Poté žalovaný správní orgán zaslal stěžovateli dvě předvolání k pohovoru ve věci řízení o azylu, která byla s odkazem na ust. § 24 odst. 3 zákona č. 325/1999 Sb. uložena u pověřeného zaměstnance žalovaného v pobytovém středisku v Č. Ú. a oznámení o uložení písemnosti bylo vyvěšeno. V prvém případě se měl pohovor konat 30. 7. 2001 a oznámení o uložení předvolání bylo vyvěšeno 13. 7. 2001 a sejmuto 27. 7. 2001, v druhém případě měl být pohovor uskutečněn dne 16. 8. 2001 a oznámení o uložení předvolání bylo vyvěšeno 1. 8. 2001 a sejmuto 15. 8. 2001. Podle úředních záznamů založených ve spise se stěžovatel k těmto pohovorům bez sdělení důvodu nedostavil. Ze soudního spisu pak Nejvyšší správní soud zjistil, že dne 1. 8. 2003 bylo na infolince žalovaného správního orgánu zjištěno, že stěžovatel se v době od 11. 4. 2001 do 1. 10. 2001 zdržoval na adrese C., H. 3. Podle přípisu Policie ČR ze dne 4. 8. 2003 byl dle jí vedené evidence ubytování stěžovatel na uvedené adrese hlášen od 18. 4. 2001 do 30. 11. 2001 a na základě lustrace materiálů stěžovatele bylo zjištěno, že první zmínka o následném ubytování na adrese C., P. 16 byla stěžovatelem učiněna až v rámci žádosti o udělení českého víza podané dne 3. 10. 2001.

Nejvyšší správní soud předně vyšel z toho, že v řízení o žalobách proti rozhodnutí správního orgánu je účastníkem řízení navrhovatel, jehož zákon označuje žalobcem, a správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, jehož zákon nazývá žalovaným (§ 33 odst. 1 a 69 s. ř. s.). Správním orgánem, který ve věci rozhodl v posledním stupni, se v případě

ústředních orgánů státní správy rozumí tento orgán, nikoliv jeho vedoucí, a to i když vedoucí ústředního orgánu státní správy rozhoduje o rozkladu proti rozhodnutí ústředního orgánu státní správy ve smyslu § 61 správního řádu. V dané věci tedy je žalovaným Ministerstvo vnitra a nikoliv ministr vnitra, jak bylo nesprávně uvedeno v rozsudku krajského soudu. Nesprávné označení žalovaného však nezpůsobuje nepřezkoumatelnost rozsudku ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť skutečnost, kdo je účastníkem řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, potažmo o kasační stížnosti, vyplývá přímo ze zákona, a o tom, proti kterému rozhodnutí správního orgánu žaloba směřuje, není pochyb.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných kasační stížností. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí správního orgánu. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ust. § 23 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb. ve znění platném v době konání správního řízení a vydání správního rozhodnutí je účastník řízení povinen se dostavit na předvolání ministerstva vnitra k pohovoru ve lhůtě, kterou stanoví ministerstvo. Nedostaví-li se k pohovoru opakovaně bez vážných důvodů, rozhodne ministerstvo na základě spisového materiálu, pokud to jeho obsah umožní. Dle ust. § 24 odst. 1 cit. zákona se písemnosti doručují do vlastních rukou žadatele o udělení azylu v místě, ve kterém je evidován jeho pobyt. Pokud se účastník řízení v místě doručení písemností nezdržuje a jeho pobyt není znám, uloží se písemnost určená do vlastních rukou účastníka řízení podle ust. § 24 odst. 3 cit. zákona u pověřeného zaměstnance ministerstva v přijímacím nebo pobytovém středisku, kde má účastník evidován pobyt, nebo v přijímacím či pobytovém středisku, které je nejblíže místu evidovaného pobytu mimo zmíněná střediska, po dobu 15 dní a oznámení o jejím uložení se vyvěsí na místě obvyklém. Poslední den lhůty se pak považuje za den doručení písemnosti a doručení rozhodnutí, k jehož převzetí byl účastník řízení písemně vyzván, i když se o jejich uložení nedozvěděl. Podle ust. § 25 písm. d) cit. zákona se řízení o udělení azylu zastaví, jestliže se účastník řízení bez vážného důvodu opakovaně nedostavuje k pohovoru nebo neposkytuje informace nezbytné pro spolehlivé zjištění skutkového stavu věci a na základě dosud zjištěných skutečností nelze rozhodnout. Podle ust. § 77 odst. 2 cit. zákona účastník řízení o udělení azylu může být přihlášen k pobytu mimo pobytové středisko. Místo pobytu je povinen oznámit ministerstvu. Podle ust. § 78 odst. 1 cit. zákona byl účastník řízení o udělení azylu ubytovaný mimo azylové zařízení povinen oznámit změnu pobytu do 3 dnů u odboru cizinecké a pohraniční policie příslušnému podle nového místa, kde je hlášen k pobytu. Při hlášení pobytu a hlášení jeho změn se přitom podle ust. § 78 odst. 4 cit. zákona postupovalo podle zvláštního právního předpisu, kterým je dle poznámky pod čarou zákon č. 326/1999 Sb. Podle ust. § 98 odst. 5 tohoto zákona se změny pobytu hlásí policii vyplněním přihlašovacího tiskopisu.

Z uvedených ustanovení vyplývá, že stěžovatel je oprávněn podle § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb. zastavit správní řízení o udělení azylu tehdy, jestliže se žadatel o azyl opakovaně nedostavuje k pohovoru bez vážného důvodu a zároveň nelze na základě dosud zjištěných skutečností rozhodnout. Předpokladem postupu dle cit. ustanovení je řádné doručení předvolání k pohovorům. Nejvyšší správní soud proto předně posuzoval, zda byla správním orgánem prvého stupně dodržena platná ustanovení o doručování písemností určených do vlastních rukou dle cit. zákona a správního řádu. Správní orgán se v souladu s ust. § 24 odst. 1 cit. zákona pokusil nejprve doručit předvolání k pohovoru do vlastních rukou stěžovatele. Doručováno přitom bylo držitelem poštovní licence na adrese, která, jak vyplývá ze správního i soudního spisu, byla v době doručování evidována jako místo pobytu

stěžovatele v průběhu řízení o udělení azylu v evidenci žalovaného i Policie ČR. Vzhledem k tomu, že se však adresát písemnosti v místě doručování v době pokusu o doručení nezdržoval, což vyplývá jednak ze záznamu pošty na vrácené zásilce a jednak není popíráno ani stěžovatelem, nemohla nastoupit fikce náhradního doručení ve smyslu ust. § 24 odst. 2 správního řádu. Zároveň tím byla splněna první podmínka aplikace ust. § 24 odst. 3 zákona č. 325/1999 Sb. Druhou skutečností, která podmiňuje možnost použití náhradního doručení uložením písemnosti u pověřeného zaměstnance ministerstva v přijímacím nebo pobytovém středisku, je fakt, že jiný pobyt žadatele o azyl nebyl znám. I tato podmínka byla dle Nejvyššího správního soudu v daném případě splněna. V evidenci pobytu žadatelů o azyl, kterou dle ust. § 71 odst. 1 a 5 cit. zákona vede žalovaný správní orgán a Policie ČR, žádné jiné místo pobytu stěžovatele evidováno nebylo a podle sdělení Policie ČR byla pozdější adresa stěžovatelem poprvé uvedena až dne 3. 10. 2001 v rámci žádosti o udělení víza. Rovněž držitelem poštovní licence bylo zjištěno, že se stěžovatel odstěhoval z místa evidovaného pobytu bez udání adresy. Z uvedeného dle Nejvyššího správního soudu vyplývá, že žalovaný důvodně učinil závěr, že pobyt stěžovatele není znám. Stěžovatel v kasační stížnosti sice tvrdí, že změnu pobytu nahlásil žalovanému telefonicky, tuto skutečnost však žádným způsobem nedokládá a ani nespecifikuje, kdy se tak mělo stát. Nejvyšší správní soud sice připouští, že zákon č. 325/1999 Sb. ve znění platném v době vydání rozhodnutí správního orgánu prvého stupně nestanovil formu, jakou má být změna pobytu ministerstvu nahlášena, pokud však stěžovatel tvrdí, že změnu nahlásil pouze telefonicky a z evidencí pobytu vedených k tomu pověřenými orgány toto nevyplývá, musí takovou skutečnost prokázat, resp. musí předložit či označit důkazy, které informace uvedené v evidenci pobytu vyvracejí. To však stěžovatel neučinil, a proto má Nejvyšší správní soud za to, že byla splněna i druhá podmínka aplikace ust. § 24 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., tj. že správnímu orgánu nebyl jiný pobyt stěžovatele znám. Za těchto okolností pak žalovaný správně aplikoval cit. ustanovení a předvolání k pohovorům stěžovateli doručoval uložením u pověřeného zaměstnance ministerstva v přijímacím nebo pobytovém středisku. Vzhledem k tomu, že ze záznamů na předvoláních vyplývá, že tato předvolání byla vyvěšena v pobytovém středisku, které bylo nejblíže místu evidovaného pobytu stěžovatele, po zákonem stanovenou dobu 15 dní a zároveň nebyla stěžovatelem převzata, nastala v obou případech fikce doručení předvolání uplynutím posledního dne této lhůty. Stěžovatel tak byl k oběma pohovorům ve smyslu ust. § 23 cit. zákona řádně předvolán, avšak nedostavil se k nim. Nejvyšší správní soud vzal dále v úvahu, že v daném případě měl žalovaný jako podklad pro rozhodnutí k dispozici pouze návrh na zahájení řízení a že žádný jiný pohovor k žádosti o udělení azylu, standardně v řízeních o udělení azylu prováděný, se stěžovatelem proveden nebyl. Informace obsažené v návrhu na zahájení řízení přitom samy o sobě nejsou dostatečným podkladem pro řádné posouzení naplnění důvodů pro udělení azylu dle ust. § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 cit. zákona. Za dané situace Nejvyšší správní soud vyvodil, že podmínky aplikace ust. § 25 odst. d) cit. zákona byly naplněny, neboť stěžovatel se bez vážného důvodu opakovaně nedostavil k pohovoru, ke kterému byl řádně předvolán a na základě dosud zjištěných skutečností nebylo možné rozhodnout.

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil, že by při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že by to mohlo ovlivnit zákonnost, když zejména neshledal porušení stěžovatelem uváděných ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 46 správního řádu. Za takové porušení totiž nelze považovat skutečnost, že se žalovaný existencí důvodů pro udělení azylu vůbec nezabýval, neboť postupoval tak, jak mu zákon ukládá pro případ, kdy není možné pro absenci podkladů pro rozhodnutí způsobenou jednáním žadatele o azyl vůbec zhodnotit naplnění případných důvodů pro udělení azylu, a řízení bez meritorního rozhodnutí ve věci zastavil. Nejvyšší

správní soud tedy nezjistil naplnění důvodů kasační stížnosti a proto kasační stížnost proti napadenému rozsudku podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Vzhledem k neprodlenému rozhodnutí ve věci samé nerozhodoval již o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 21. dubna 2004

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu